

13 Μαΐου, 1992

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΑΡ.2),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 324/90).

-
- 5 Ο περί Εκχωρήσεως της Ενασκήσεως των Εξουσιών των Απορρεουσών έκ τινος Νόμου, Νόμος 23/62 — Άρθρο 3(1) — Ανάλυση — Η απόφαση Πέτρου Αποστόλου v. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λεμεσού — Υιοθέτηση του Πορίσματος της.
- 10 Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού — Διορισμοί — Θέση Γενικού Διευθυντή — Προσόντα — Η μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή μόρφωση — Σωρεία υποθέσεων, όπου η νομολογία αποφαίνεται περί της βαρύτητάς της ως προσόντος παρόλο που δεν αναφέρεται ως πλεονέκτημα στο σχέδιο υπηρεσίας.
- 15 Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού — Διορισμοί — Θέση Γενικού Διευθυντή — Αξία — Προσωπικοί και εμπιστευτικοί φακέλοι των υποψηφίων — Σύμφωνα με τη νομολογία αποτελούν ένα από τα βασικά κριτήρια σχετικά με την αξία των υποψηφίων — Η αξία τους θα αξιολογηθεί και θα διακριβωθεί από τους προσωπικούς και εμπιστευτικούς φακέλους, στην περίπτωση που οι υποψήφιοι είναι δημόσιοι υπάλληλοι.
- 20 Διοικητικό Όργανο — Η θεωρία του *de facto* οργάνου από την Κυπριακή Νομολογία — Αποδοχή της στην εκδικασθείσα υπόθεση — Θεωρία και περιπτώσιολογία.
- 25 Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού — Διορισμοί — Έκδηλη υπεροχή — Η έννοια της φράσης από την νομολογία — Η κατοχή

μεταπτυχιακού προσόντος δεν συνιστά από μόνη της έκδηλη υπεροχή — Ασφαλώς συνεκτιμάται.

Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού — Διορισμοί — Θέση Γενικού Διευθυντή — Συνεντεύξεις — Σημασία και βαρύτητα όπου πρόκειται για πλήρωση της ανώτατης στην υπαλληλική ιεραρχία θέσης — Νομολογία. 5

Διοικητική Πράξη — Αιτιολογία — Πάγια νομολογία, ότι η αιτιολογία συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του σχετικού διοικητικού φακέλου. 10

Με την προσφυγή ο αιτητής προσέβαλε την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία διορίστηκε το ενδιαφερόμενο μέρος, αντ' αυτού, στη θέση Γενικού Διευθυντή του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι: 20

1. Υιοθετείται η απόφαση *Πέτρου Αποστόλου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού* και η σχετική επιχειρηματολογία των καθ' ων η αίτηση. Ο Νόμος 23/62 δεν έχει οποιαδήποτε σχέση και εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση. Είναι έκδηλο από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ότι, δεν έγινε εκχώρηση εξουσιών από το Υπουργικό Συμβούλιο προς την Επιτροπή Προσωπικού. Το Υπουργικό Συμβούλιο ζήτησε απλά από την Επιτροπή Προσωπικού διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας, αναφορικά με τα προσόντα και την καταλληλότητα των υποψηφίων, για να βοηθηθεί στην απόφασή του για διορισμό του Γενικού Διευθυντή του Κ.Ο.Τ. 25
2. Αναφορικά με τον ισχυρισμό του αιτητή ότι η Επιτροπή Προσωπικού, με το να αποκλείσει υποψηφίους για τη θέση του Γενικού Διευθυντή του Κ.Ο.Τ., είχε υπερβεί τις εξουσίες και την αρμοδιότητά της, η απάντηση είναι ότι, η Επιτροπή Προσωπικού είχε εξουσιοδοτηθεί να διεξάγει μια προκαταρκτική έρευνα και αυτή η προκαταρκτική έρευνα περιέκλειε έρευνα αναφορικά με τα προσόντα και καταλληλότητα των υποψηφίων. 30
3. Αφού εξέτασα προσεκτικά το Σχέδιο Υψηρείας και το περίγραμμα (profile) στην έκθεση της Επιτροπής Προσωπικού, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι το Σχέδιο 35 40 45

5 Υπηρεσίας εφαρμόστηκε πλήρως από την Επιτροπή Προσωπικού, στην αξιολόγηση και στις συνεντεύξεις που διεξήγαγε ενώπιόν της, και ότι η χρήση του περιγράμματος, με κάποια περισσότερη λεπτομέρεια και με αρκετή σαφήνεια, τη βοήθησε στην εφαρμογή του Σχεδίου Υπηρεσίας.

10 4. Προκύπτει από την ανάγνωση της παραγράφου 1(β) από το περίγραμμα ότι επαναλαμβάνεται το ό,τι ήδη υπάρχει στο Σχέδιο Υπηρεσίας, δηλαδή ότι μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή μόρφωση δεν αποτελεί πλεονέκτημα. Η δεύτερη πρόταση που υπάρχει, και που αναφέρει ότι είναι σημαντικό προσόν η μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή μόρφωση, δεν είναι τίποτε άλλο από αυτό που η ίδια η νομολογία μας έχει αναφέρει σε σωρεία υποθέσεων.

15 5. Το κριτήριο των φακέλων είναι, σύμφωνα με τη νομολογία μας, ένα από τα βασικά κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη σχετικά με την αξία των υποψηφίων. Η αξία τους θα αξιολογηθεί και θα διακριβωθεί από τους προσωπικούς και εμπιστευτικούς φακέλους στην περίπτωση που οι υποψήφιοι είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

20 6. Στην παρούσα περίπτωση ο διορισμός της Επιτροπής Προσωπικού έγινε από το Υπουργικό Συμβούλιο και όχι από το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Ο.Τ. Εάν τα ίδια άτομα ενήργησαν ως μια Επιτροπή, η οποία έκανε μια προκαταρκτική εργασία, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η απόφαση πάσχει από αντισυνταγματικότητα. Κατά συνέπεια δεν υπάρχει καμιά παρατυπία. Αν δεχτούμε ότι, η πράξη διορισμού της Επιτροπής Προσωπικού ή της εκλογής των μελών που αποτελούσαν το όργανο αυτό πάσχει, η παρατυπία αυτή δεν μπορεί να επηρεάσει την εγκυρότητα της προσβαλλόμενης πράξης, η οποία εκδόθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, δηλαδή το διορίζον όργανο στην παρούσα περίπτωση.

35 40 Ο βασικός λόγος είναι ότι, εφόσον η Επιτροπή Προσωπικού δεν ασκούσε στην παρούσα υπόθεση αποφασιστικής μορφής εξουσία ή αρμοδιότητα, σε αντίθεση με το αρμόδιο διορίζον όργανο, οι κρίσεις και αξιολογήσεις της δεν μπορούσαν να επηρεαστούν από την αντισυνταγματικότητα του διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Ο.Τ. Οι κρίσεις και αξιολογήσεις της Επιτροπής

Προσωπικού αποτελούν πράξη προπαρασκευαστικής μορφής. Εν πάση περιπτώσει, η θεωρία του, de facto, οργάνου πρέπει να εφαρμοστεί έτσι, ώστε οι αξιολογήσεις της Επιτροπής Προσωπικού να μη θεωρηθούν ότι επηρεάζονται, με οποιοδήποτε τρόπο, από το νόμιμο ή μη της συγκρότησης του οργάνου που τις πραγματοποίησε. 5

Αναφορικά με τη θεωρία του de facto οργάνου και την αρχή του Lex Barbarius Philippus, στην υπόθεση **Αριστείδης Μ. Λιασή κ.ά. ν. Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας**, ο νυν Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου Α. Λοϊζου, φαίνεται να έχει δεχτεί την εφαρμογή της θεωρίας των de facto οργάνων στο δικό μας νομικό σύστημα. Η εφαρμογή της θεωρίας του de facto οργάνου φαίνεται να μην έχει απορριφθεί στην υπόθεση **Παναγιώτη Θεοδώρου κ.ά. ν. Ρ.Ι.Κ.**, η οποία εκδόθηκε από το Δικαστή Δ. Στυλιανίδη. Στην υπόθεση **Τάκη Νικολάου ν. Α.Τ.Η.Κ.** του Δικαστή Πικίη, η εφαρμογή της θεωρίας του de facto οργάνου έχει απορριφθεί. 10
15

Για τους λόγους και τις νομικές αυθεντίες που αναφέρονται στη γραπτή αγόρευση του ενδιαφερόμενου μέρους, κρίνω ότι εφαρμόζεται στο δικό μας νομικό σύστημα η θεωρία του de facto οργάνου. 20

7. Αναφορικά με την έννοια της φράσης "έκδηλη υπεροχή" σχετικές είναι η υπόθεση **HadjiIoannou ν. Republic** και η υπόθεση **Hadjisavva ν. Republic** που έχει υιοθετηθεί στην υπόθεση **HadjiIoannou**, που αποτελεί απόφαση της Ολομέλειας. Επίσης, σχετική είναι και η απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση **Παρασκευή Ζένιου Εναγγέλη ν. Δημοκρατίας**. 30

Η κατοχή μεταπτυχιακού προσόντος από τον αιτητή δεν συνιστά από μόνη της έκδηλη υπεροχή. Ασφαλώς, το στοιχείο αυτό συνεκτιμάται μαζί με τα άλλα στοιχεία για την επιλογή του καταλληλότερου υποψήφιου. 35

8. Αναφορικά με τη σημασία των συνεντεύξεων και τη βαρύτητα που μπορεί να δοθεί στην απόδοση των υποψηφίων σε αυτές, όταν πρόκειται για πλήρωση μιας υψηλής θέσης στην υπαλληλική ιεραρχία, μεταξύ άλλων, σχετική είναι και η υπόθεση **Ζαβρού κ.ά. ν. Δημοκρατίας**. 40

- 5 9. Αναφορικά με τον ισχυρισμό για έλλειψη αιτιολογίας στην παράγραφο 16 της έκθεσης της Επιτροπής Προσωπικού, υπάρχει διεξοδική αναφορά σε σχόλια και κρίσεις, για τον καθένα από τους πέντε υποψηφίους που κρίθηκαν ως επικρατέστεροι, όπως επίσης και συγκρίσεις μεταξύ τους.

- 10 Είναι η πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι, η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης ή απόφασης συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του σχετικού φακέλου της Διοίκησης και η αιτιολογία συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του σχετικού φακέλου της Διοίκησης, εν προκειμένω.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

- 15 Αναφερόμενες υποθέσεις:

- Αυτοκέφαλος Εκκλησία της Κύπρου ν. Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ.2) (1990) 3 Α.Α.Δ. 69·*
- 20 *Αποστόλου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού (1990) 3 Α.Α.Δ. 126·*
- Dometakis v. Republic (1988) 3(C) C.L.R. 1673·*
- 25 *Andreou v. Republic (1979) 3 C.L.R. 379·*
- Papadopoulos v. Republic (1985) 3 C.L.R. 405·*
- 30 *Michaelouides v. Republic (1982) 3 C.L.R. 963·*
- Soteriadou and Others v. Republic (1983) 3 C.L.R. 921·*
- Ioannides v. Republic (1986) 3 C.L.R. 1089·*
- 35 *Ανδρέου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 4019·*
- Λιασή κ.α. ν. Γενικού Εισαγγελέα (1975) 3 C.L.R. 558·*
- Θεοδώρου κ.α. ν. Ρ.Ι.Κ. (1991) 4(Γ) Α.Α.Δ. 2056·*
- 40 *Νικολάου ν. Α.Τ.Η.Κ. (1991) 4(B) Α.Α.Δ. 1684·*
- The State v. Carvoll [1871] 38 Conn. 449 (Supreme Court of Connecticut U.S.A.)·*
- 45 *Aldridge [1897] 15 N.Z.L.R. 361 (Court of Appeal of New Zealand)·*

HadjiSavva v. Republic (1982) 3 C.L.R. 76

Ευαγγελή και Άλλος ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 634

Ζαβρού κ.α. ν. Δημοκρατίας 3(Γ) Α.Α.Δ. 1836

5

Duncan v. Republic (1977) 3 C.L.R. 153

Nicolaides v. Municipality of Latsia (1987) 3 C.L.R. 1496

10

Προσφυγή.

Προσφυγή κατά της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, με αριθμό 33.101, ημερομηνίας 15/2/90, με την οποία διόρισε το ενδιαφερόμενο μέρος, κα. Φρύνη Μιχαήλ, ως Γενικό Διευθυντή του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Κ.Ο.Τ.), από τις 4.4.90.

15

Α. Σκορδής με Γ. Κολοκασίδη, για τον αιτητή.

20

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας, Δικηγόρος της Δημοκρατίας με Λ. Δημητριάδου (δ/δα), για τους καθ' ων η αίτηση.

Α. Δικηγορόπουλος, για το ενδιαφερόμενο μέρος.

25

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή, ο αιτητής προσβάλλει την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 33.101, ημερομηνίας 15/2/90, με την οποία διόρισε το ενδιαφερόμενο μέρος, κα. Φρύνη Μιχαήλ, ως Γενικό Διευθυντή του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Κ.Ο.Τ.), από τις 4/4/90.

30

35

Τα γεγονότα σε συντομία είναι τα εξής: Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του, αρ. 32.652, ημερομηνίας 23/11/89, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Ο.Τ. να προκηρύξει τη θέση του Γενικού Διευθυντή του Κ.Ο.Τ., να προβεί στην αξιολόγηση των αιτήσεων και να υποβάλει όλες τις αιτήσεις με τα σχόλιά του στο Υπουργικό Συμβούλιο, για λήψη σχετικής απόφασης (Παράρτημα 1 στην ένσταση). Η

40

5 πιο πάνω απόφαση λήφθηκε καθότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 6(3) των περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμων του 1969-1985, ως Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού "διορίζεται υπό του Υπουργικού Συμβουλίου πρόσωπον κεκτημένον τα υπό του σχεδίου υπηρεσίας, εγκρινομένου υπό του Υπουργικού Συμβουλίου, προβλεπόμενα προσόντα και υπό τοιούτους όρους ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν ορίσει."

10

15 Στις 10/12/89 προκηρύχθηκε, με δημοσίευση στον ημερήσιο και εβδομαδιαίο τύπο και στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, η θέση του Γενικού Διευθυντή, με βάση το εγκεκριμένο Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης (Παράρτημα 2 στην ένσταση). Υποβλήθηκαν αιτήσεις από 25 υποψηφίους, μεταξύ των οποίων ήταν οι Γ. Μιχαηλίδης (αιτητής) και το ενδιαφερόμενο μέρος.

20 Με την απόφασή του, υπ' αριθμό 33.002, ημερομηνίας 25/1/90, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να τροποποιήσει την απόφασή του, με αριθμό 33.652 και ημερομηνίας 23/11/89, έτσι ώστε η αξιολόγηση των υποψηφίων να γίνει από την Επιτροπή Προσωπικού του Κ.Ο.Τ., η οποία, αφού προβεί στην αξιολόγηση των

25 υποψηφίων, να υποβάλει τον κατάλογο μαζί με τα σχόλιά της για τον κάθε υποψήφιο ξεχωριστά, και κατά σειρά προτίμησης, στο Υπουργικό Συμβούλιο, για λήψη σχετικής απόφασης (Παράρτημα 4 στην ένσταση).

30 Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση, συνήλθε η Επιτροπή Προσωπικού του Κ.Ο.Τ., στις 31/1/90, και ασχολήθηκε με το θέμα της διαδικασίας που θα ακολουθείτο για τη διεξαγωγή των προσωπικών συνεντεύξεων. Στις 6/2/90, 7/2/90, 8/2/90 και 9/2/90, η

35 Επιτροπή δέχτηκε σε χωριστές συνεντεύξεις 23 υποψηφίους. Μετά το τέλος των συνεντεύξεων, η Επιτροπή αξιολόγησε την απόδοση των υποψηφίων σε αυτές. Μελέτησε, επίσης, όλες τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν και τα συνημμένα σε αυτές πιστοποιητικά

40 σπουδών, εργασιακής πείρας κλπ., καθώς και τους προσωπικούς και εμπιστευτικούς φακέλους των υποψηφίων, που είναι υπάλληλοι στον Κ.Ο.Τ., και

αξιολόγησε και έλαβε υπόψη τα ακαδημαϊκά και άλλα προσόντα, την πείρα τους και γενικά όλα τα στοιχεία που είχε ενώπιόν της, για τον κάθε ένα από τους υποψηφίους.

Σαν αποτέλεσμα της όλης διαδικασίας που ακολουθήθηκε, η Επιτροπή αποφάσισε να υποβάλει στο Υπουργικό Συμβούλιο την εξής κατάταξη των υποψηφίων, κατά σειρά προτίμησης (Παράρτημα 5 στην ένσταση):

(1) κα Φρ. Μιχαήλ

(2) κ. Γ. Μιχαηλίδη

(3) κ. Π. Καρεκλά

(4) κ. Σ. Μάτση

(5) κ. Κ. Πασχάλη

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του υπ' αριθμό 33.101 και ημερομηνία 15/2/90, αποφάσισε να διορίσει σύμφωνα με το άρθρο 6(3) του περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου του 1969 (Νόμος 54/69) και Νόμων 50/77, 48/78, 62/79, 66/80, 63/81 και 16/85, την κα Φρύνη Μιχαήλ, Πρώτη Τουριστικό Λειτουργό στον Κ.Ο.Τ., ως Γενικό Διευθυντή του Κ.Ο.Τ., από τις 4/4/90.

Είναι ο ισχυρισμός του αιτητή ότι, η Επιτροπή Προσωπικού δεν αποτελεί "αρχή εν τη Δημοκρατία", σύμφωνα με τον περί Εκχωρήσεως της Ενασκήσεως των Εξουσιών των Απορρουσών έκ τινος Νόμου 1962 (Νόμος 23/62), και, κατ' επέκταση, δεν μπορούσε νομικά το Υπουργικό Συμβούλιο να την περιβάλει με οποιεσδήποτε αρμοδιότητες και ούτε φυσικά με τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 25/1/90 (Παράρτημα 4 στην ένσταση).

Για να αντιληφθούμε την επιχειρηματολογία των δικηγόρων του αιτητή, είναι αναγκαίο να παραθέσω τις πρόνοιες του άρθρου 3(1) του Νόμου 23/62:

- "Οσάκις, δυνάμει Νόμου ή διοικητικής πράξεως γενομένης κατ' εξουσιοδότησιν Νόμου, το Υπουργικόν Συμβούλιον κέκτηται εξουσίαν ενασκήσεως οιωνδήποτε εξουσιών απορρεουσών έκ τινος Νόμου, το
- 5 Υπουργικόν Συμβούλιον, εκτός εάν διά Νόμου ρητώς απαγορεύεται τούτο, δύναται διά της επί τούτω αποφάσεως να εξουσιοδοτήσει τον αρμόδιον Υπουργόν ή τον αρμόδιον Ανεξάρτητον Αξιωματούχον της
- 10 Δημοκρατίας ή ετέραν αρμοδιάν αρχήν εν τη Δημοκρατία, όπως ενασκή τας τοιαύτας εξουσίας εκ μέρους του Υπουργικού Συμβουλίου, υπό τοιούτους όρους, εξαιρέσεις και επιφυλάξεις, ως το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν εν τη τοιαύτη αποφάσει καθορίσει."
- 15 Η θέση του αιτητή, όπως υποβλήθηκε από τους δικηγόρους του, είναι η ακόλουθη: Ο πιο πάνω Νόμος καθορίζει εξαντλητικά προς ποιούς μπορεί να δοθεί εξουσιοδότηση αυτή είναι (α) προς τον αρμόδιο Υπουργό, (β) προς αρμόδιο ανεξάρτητο Αξιωματούχο της
- 20 Δημοκρατίας, ή (γ) προς "ετέραν αρμοδιάν αρχήν εν τη Δημοκρατία".

- Με την απόφαση του καθ' ου η αίτηση, ημερομηνίας 25/1/90 (Παράρτημα 4 στην ένσταση), εξουσιοδοτείται η
- 25 Επιτροπή Προσωπικού να αναλάβει μέρος της εξουσίας που είχε το Υπουργικό Συμβούλιο. Αυτή η εξουσιοδότηση αποκλείεται εκ των πραγμάτων να εμπίπτει είτε στο (α), είτε στο (β) και το ερώτημα, συνεπώς, είναι αν εμπίπτει στο (γ), αν δηλαδή η
- 30 Επιτροπή Προσωπικού μπορεί να λογιστεί ως "ετέρα αρμόδια αρχή εν τη Δημοκρατία". Είναι η εισήγηση των δικηγόρων του αιτητή, ότι η Επιτροπή Προσωπικού του Κ.Ο.Τ. δεν πληρεί τις προϋποθέσεις ώστε να θεωρηθεί "αρχή εν τη Δημοκρατία", καθότι δεν είναι πρωτογενής
- 35 φορέας, γιατί αποκτά τις αρμοδιότητές της από το Διοικητικό Συμβούλιο, που είναι ο πρωτογενής φορέας εξουσίας. Ούτε φαίνεται όμως να είναι η Επιτροπή Προσωπικού θεσμοποιημένη αρχή. Ούτε και ασκεί κρατική πολιτειακή εξουσία. Ούτε είναι νομικό πρόσωπο
- 40 δημοσίου δικαίου. Οι δικηγόροι στήριξαν την επιχειρηματολογία τους στην υπόθεσή της Ολομέλειας υπ' αριθμό 515/89, **Αυτοκέφαλον Αγιωτάτης Ορθοδόξου και Αποστολικής Εκκλησίας της Κύπρου ν. Βουλής των**

Αντιπροσώπων, που εκδόθηκε στις 7/2/90. Αναγκαία συνέπεια των πιο πάνω, υποστήριξαν οι δικηγόροι του αιτητή, είναι ότι, η Επιτροπή Προσωπικού δεν αποτελεί "αρχήν εν τη Δημοκρατία", σύμφωνα με το Νόμο 23/62, και, κατ' επέκταση, δεν μπορούσε νομικά το Υπουργικό Συμβούλιο να την περιβάλει με οποιεσδήποτε αρμοδιότητες και ούτε φυσικά με τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 25/1/90 (Παράρτημα 4 στην ένσταση). Κατά λογική ακολουθία, οι αρμοδιότητες που ασκήθηκαν από την Επιτροπή Προσωπικού, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας διορισμού του ενδιαφερόμενου μέρους, ασκήθηκαν κατά νόσφυση ή υπέρβαση εξουσίας και, συνεπώς, καθιστούν παράνομη την προσβαλλόμενη πράξη, η οποία και πρέπει να ακυρωθεί.

Η θέση των καθ' ων η αίτηση είναι, ότι ο Νόμος 23/62 δεν έχει οποιαδήποτε σχέση και εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση, καθότι δεν υπήρχε οποιαδήποτε αποποίηση εξουσίας, είτε εκχώρηση εξουσιών, από το Υπουργικό Συμβούλιο προς την Επιτροπή Προσωπικού. Το Υπουργικό Συμβούλιο ζήτησε μια διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας, αναφορικά με τα προσόντα και την καταλληλότητα των υποψηφίων, μέσω της Επιτροπής Προσωπικού που αποτελούσε ορθή νομικά μέθοδο και μέσο διερεύνησης των σχετικών γεγονότων. Οι δικηγόροι των καθ' ων η αίτηση αναφέρθηκαν στην υπόθεση **Πέτρον Αποστόλου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού**, υπόθεση αρ. 319/87. που εκδόθηκε στις 20/1/90. Στην απόφαση του Δικαστή Πικί, αναφέρονται τα εξής:

"Έχει νομολογιακά αναγνωρισθεί ότι, η διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας, αναφορικά με τα προσόντα και καταλληλότητα των υποψηφίων, μέσω υπεπιτροπής αποτελεί, εκτός αν αποκλείεται από τη νομοθεσία, μέσο διερεύνησης των σχετικών γεγονότων. Παρόλο που οι σχετικές αποφάσεις αναφέρονται στην δημόσια υπηρεσία και ειδικά στην σύσταση και λειτουργία τμηματικών επιτροπών, η αρχή, η οποία ισχύει, είναι ευρύτερης εφαρμογής και εντάσσεται στην ευχέρεια της Διοίκησης για την διεξαγωγή έρευνας, για τον προσδιορισμό των ουσιωδών γεγονότων που

σχετίζονται με την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας."

5 Στην πιο πάνω υπόθεση έγινε ο ισχυρισμός ότι, υπήρχε αποποίηση εξουσιών ή ότι η μέθοδος που ακολουθήθηκε ήταν διοικητικά απαράδεκτη με το να γίνει μια προκαταρκτική αξιολόγηση υποψηφίων από την Επιτροπή Προσωπικού και το επιχείρημα αυτό, όπως προκύπτει και από το πιο πάνω απόσπασμα, 10 απορρίφθηκε.

Συμφωνώ με την απόφαση εκείνη και συμφωνώ, επί του θέματος αυτού, και με τους δικηγόρους των καθ' ων η αίτηση. Κρίνω ότι ο Νόμος 23/62 δεν έχει οποιαδήποτε 15 σχέση και εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση. Είναι έκδηλο από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 25/1/90 (Παράρτημα 4 στην ένσταση), ότι δεν έγινε εκχώρηση εξουσιών από το Υπουργικό Συμβούλιο προς την Επιτροπή Προσωπικού. Το Υπουργικό 20 Συμβούλιο ζήτησε απλά, από την Επιτροπή Προσωπικού, διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τα προσόντα και την καταλληλότητα των υποψηφίων, για να βοηθηθεί στην απόφαση του για διορισμό του Γενικού Διευθυντή του Κ.Ο.Τ..

25

Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός αυτός απορρίπτεται.

Προβάλλεται εκ μέρους του αιτητή ο ισχυρισμός ότι, η πρόσκληση σε συνεντεύξεις έγινε από όργανο άλλο από 30 αυτό που είχε την αρμοδιότητα. Ο δικηγόρος του αιτητή υποστήριξε ότι, εφόσον με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας, 25/1/90, εκχωρείται στην Επιτροπή Προσωπικού η αρμοδιότητα αξιολόγησης των υποψηφίων, τότε κατ' ανάγκη η Επιτροπή έπρεπε εκ νέου 35 να καλέσει τους υποψηφίους η ίδια. Δεν είναι νόμιμο (και κατ' επέκταση πάσχει η πράξη) να δρουν δύο όργανα συγχρόνως. Δηλαδή, η πρόσκληση σε συνέντευξη δόθηκε με βάση απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Ο.Τ., ημερομηνίας 9/12/89, ενώ τις συνεντεύξεις, τελικά, 40 διεξήγε η Επιτροπή Προσωπικού.

Κρίνω ότι είναι λανθασμένος αυτός ο ισχυρισμός. Η Επιτροπή Προσωπικού δεν είχε πάρει εξουσίες κατ'

εκχώρηση από το Υπουργικό Συμβούλιο, απλώς διεξήγαγε μια προκαταρκτική έρευνα αναφορικά με τα προσόντα και την καταλληλότητα των υποψηφίων και δεν υπάρχει συνεπώς θέμα άσκησης οποιασδήποτε εξουσίας την οποία η Επιτροπή Προσωπικού έλαβε κατ' εκχώρηση. 5
Είναι γι' αυτό το λόγο που ο ισχυρισμός, ότι η Επιτροπή Προσωπικού έπρεπε εκ νέου να καλέσει τους υποψηφίους η ίδια για τις συνεντεύξεις, είναι ανεδαφικός.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του αιτητή, ότι η 10
Επιτροπή Προσωπικού με το να αποκλείσει υποψηφίους για τη θέση του Γενικού Διευθυντή του Κ.Ο.Τ. είχε υπερβεί τις εξουσίες και την αρμοδιότητά της, η απάντηση είναι ότι η Επιτροπή Προσωπικού είχε εξουσιοδοτηθεί να 15
διεξάγει μια προκαταρκτική έρευνα και αυτή η προκαταρκτική έρευνα περιέκλειε έρευνα αναφορικά με τα προσόντα και καταλληλότητα των υποψηφίων. Επομένως, αποκλεισμός υποψηφίων, που δεν είχαν τα σχετικά ακαδημαϊκά προσόντα, ή δε διέθεταν την αναγκαία πείρα σε διοικητικές ή διευθυντικές θέσεις, ή 20
την ευρύτητα γνώσεων σε θέματα του τουριστικού τομέα, είτε βάσει της απόδοσής τους στις συνεντεύξεις, δε διέθεταν σε επαρκή βαθμό τα χαρακτηριστικά που θεωρούνται απαραίτητα για τη θέση του Γενικού Διευθυντή, σύμφωνα με το Σχέδιο Υπηρεσίας, ενέπιπτε 25
ακριβώς μέσα στα πλαίσια αυτού του είδους της προκαταρκτικής έρευνας και ήταν και υποχρέωση της Επιτροπής Προσωπικού να το πράξει, εκεί που διαπίστωνε περιπτώσεις υποψηφίων που δεν πληρούσαν τα προσόντα. Μέσα στα πλαίσια της προκαταρκτικής 30
έρευνας, από την Επιτροπή Προσωπικού, ήταν και η διαπίστωση της καταλληλότητας των υποψηφίων, πράγμα το οποίο έγινε, αφού ακολουθήθηκε και η διαδικασία των συνεντεύξεων ενώπιόν της. Επομένως, η προκαταρκτική αυτή έρευνα αποτέλεσμα θα είχε την αξιολόγηση των 35
υποψηφίων, και σε κάποιο στάδιο τον αποκλεισμό αρκετών υποψηφίων, πάνω σε λόγους καταλληλότητας και στη συνέχεια σύσταση περιορισμένου αριθμού υποψηφίων. Αυτό δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή Προσωπικού, από μόνη της, πήρε τελεσίδικες και 40
οριστικές αποφάσεις, αποκλείοντας υποψηφίους και αφήνοντας μόνο πέντε άτομα ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου. Ολόκληρο το πόρισμα της Επιτροπής, με

- όλη τη σχετική αξιολόγησή της, ήταν ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου και το Υπουργικό Συμβούλιο είχε την εξουσία, βάσει του Νόμου, να κάνει τη δική του επιλογή, αν το έκρινε σωστότερο, ανεξάρτητα από τη
- 5 σύσταση της Επιτροπής Προσωπικού. Εν πάση, δε, περιπτώσει, ο αιτητής ήταν ένας από τους πέντε υποψήφιους που η Επιτροπή Προσωπικού κατέταξε ως τους επικρατέστερους.
- 10 Όπως ανάφερα προηγουμένως, η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 25/1/90, ρητά εξουσιοδότησε την Επιτροπή Προσωπικού του Κ.Ο.Τ., αφού προβεί στην αξιολόγηση των υποψηφίων να
- 15 υποβάλει τον κατάλογο μαζί με τα σχόλιά της για τον κάθε υποψήφιο ξεχωριστά και κατά σειρά προτίμησης στο Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη σχετικής απόφασης.
- 20 Όπως προκύπτει από τη σχετική έκθεση της Επιτροπής Προσωπικού, η Επιτροπή ανταποκρίθηκε σε αυτή την υποχρέωση που είχε σύμφωνα με τη σχετική
- 25 εξουσιοδότηση και αφού αναφέρθηκε στο σύνολο των υποψηφίων που είχαν κληθεί για συνεντεύξεις, στην παράγραφο 10 της έκθεσής της, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι υποψήφιοι, τους οποίους αναφέρει πιο κάτω, δεν
- 30 μπορούσαν να θεωρηθούν κατάλληλοι για τη θέση του Γενικού Διευθυντή, για τους λόγους που εξηγεί αυτή η παράγραφος. Η παράγραφος 10 του πρακτικού, παραθέτει με λεπτομέρεια τους λόγους για τους οποίους
- 35 οι υποψήφιοι, που αναφέρονται ονομαστικά, δεν κρίθηκαν κατάλληλοι από την Επιτροπή και στη συνέχεια αναφέρονται άλλα ονόματα υποψηφίων, για τους οποίους έγινε διεξοδική συζήτηση, με τελική, όμως, απόφαση της
- 40 Επιτροπής να μην τους επιλέξει. Τέλος, στην έκθεσή της η Επιτροπή, στην παράγραφο 11, καταλήγει στην τελική προτίμησή της για πέντε υποψηφίους, τους οποίους και
- αναφέρει ονομαστικά και τους οποίους, σύμφωνα με όλα τα στοιχεία που είχε ενώπιόν της, έκρινε ως
- επικρατέστερους για διορισμό στη θέση Γενικού Διευθυντή. Επισημαίνεται ότι, σε αυτή την τελική προτίμηση της Επιτροπής συμπεριλαμβάνονται τόσο ο
- ίδιος ο αιτητής, όσον και το ενδιαφερόμενο μέρος.

Για τους πιο πάνω λόγους, ο ισχυρισμός αυτός δεν ευσταθεί.

Ο αιτητής ισχυρίζεται ότι, η αναφορά σε κάποιο περίγραμμα (profile), στην έκθεση της Επιτροπής Προσωπικού (Παράρτημα'5 στην ένσταση), αντικατέστησε παράνομα και υποκατέστησε το Σχέδιο Υπηρεσίας σαν γνώμονα επιλογής των υποψηφίων. Επίσης, υπάρχει ο ισχυρισμός ότι το ίδιο αυτό περίγραμμα συγκρούεται με τις προβλέψεις του Σχεδίου Υπηρεσίας. 5

Η θέση των καθ' ων η αίτηση είναι ότι, το Σχέδιο Υπηρεσίας εφαρμόστηκε πλήρως από την Επιτροπή Προσωπικού στην αξιολόγηση και στις συνεντεύξεις που διεξήγαγε ενώπιόν της και η χρήση του περιγράμματος απλά βοήθησε στην εφαρμογή του σχετικού Σχεδίου Υπηρεσίας και στην όσο το δυνατό περισσότερο λεπτομερή επεξήγηση του, με σκοπό να βοηθήσει στο έργο της Επιτροπής Προσωπικού. Η δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση υποστήριξε ότι, όσα υπάρχουν στο Σχέδιο Υπηρεσίας εξειδικεύονται στο περίγραμμα με κάποια περισσότερη λεπτομέρεια και με αρκετή σαφήνεια, για να βοηθηθεί η Επιτροπή Προσωπικού στην όλη της προκαταρκτική έρευνα των υποψηφίων. 10 15 20

Αφού εξέτασα προσεκτικά το Σχέδιο Υπηρεσίας και το περίγραμμα (profile) στην έκθεση της Επιτροπής Προσωπικού, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι, το Σχέδιο Υπηρεσίας εφαρμόστηκε πλήρως από την Επιτροπή Προσωπικού στην αξιολόγηση και στις συνεντεύξεις που διεξήγαγε ενώπιόν της και ότι, η χρήση του περιγράμματος, με κάποια περισσότερη λεπτομέρεια και με αρκετή σαφήνεια, τη βοήθησε στην εφαρμογή του Σχεδίου Υπηρεσίας. 25 30

Ο ισχυρισμός του αιτητή είναι ότι, ενώ το Σχέδιο Υπηρεσίας δε θεωρεί τη μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή μόρφωση ως πλεονέκτημα, στο περίγραμμα θεωρείται σημαντικό προσόν, γεγονός που εξουδετερώνει ή/και αχρηστεύει το Σχέδιο Υπηρεσίας. Η παράγραφος 1(β) του περιγράμματος αναφέρει: 35

"Με βάση το Σχέδιο Υπηρεσίας, μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή μόρφωση δεν αποτελεί πλεονέκτημα. Είναι, όμως, σημαντικό προσόν, είτε σαν εξειδίκευση στο θέμα του βασικού πτυχίου, είτε όταν πρόκειται για 40

διαφορετικό θέμα, αλλά επίσης συναφές με τα καθήκοντα της θέσης."

- 5 Προκύπτει από την ανάγνωση αυτής της παραγράφου από το περίγραμμα ότι, επαναλαμβάνεται το ό,τι ήδη υπάρχει στο Σχέδιο Υπηρεσίας, δηλαδή ότι μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή μόρφωση δεν αποτελεί πλεονέκτημα. Η δεύτερη πρόταση που υπάρχει, και που αναφέρει ότι είναι σημαντικό προσόν η μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή
- 10 μόρφωση, δεν είναι τίποτε άλλο από αυτό που η ίδια η νομολογία μας έχει αναφέρει σε σωρεία υποθέσεων. Μεταξύ αυτών είναι οι *Dometakis v. Republic*, υπόθεση αρ. 619/87 που εκδόθηκε στις 31/8/88, *Andreou v. Republic* (1979) 3 C.L.R. 379, 388, *Papadopoulos v. Republic*
- 15 (1985) 3 C.L.R. 405, 441, *Michaeloudes v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 963, *Soteriadou and Others v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 921, 943-944 *Ioannides v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 1089, 1095 και *Αδάμου Ανδρέου κ.ά. ν. Δημοκρατίας*, υπόθεση αρ. 205/88 κ.ά. που εκδόθηκε στις
- 20 27/11/90.

- Επίσης, το Σχέδιο Υπηρεσίας καθορίζει στην παράγραφο (ε) κάτω από τον τίτλο "Προσόντα", την αναγκαιότητα για επαρκή διοικητική και οργανωτική
- 25 πείρα σε υπεύθυνη θέση. Το περίγραμμα, κάτω από τον τίτλο "Διοικητικές Ικανότητες", αναφέρεται σε αυτό τον παράγοντα, που από το Σχέδιο Υπηρεσίας θεωρείται απαραίτητο προσόν, και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2(α) του περιγράμματος γίνεται αναφορά στην επαρκή
- 30 διοικητική εκτελεστική και οργανωτική πείρα σε υπεύθυνη θέση. Επίσης, η παράγραφος (στ) στο Σχέδιο Υπηρεσίας, αναφέρεται στην ικανότητα αναλήψεως πρωτοβουλιών και υψηλό αίσθημα ευθύνης. Επίσης, στο Σχέδιο Υπηρεσίας στην παράγραφο (γ) απαιτείται πολύ καλή
- 35 γνώση της Ελληνικής και της Αγγλικής γλώσσας και αναφέρεται ότι, η καλή γνώση άλλης ευρωπαϊκής γλώσσας εκ των επικρατουσών, θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν. Στο περίγραμμα στην παράγραφο 4, επαναλαμβάνεται ακριβώς το ίδιο και αναφέρεται: "Πολύ
- 40 καλή γνώση της Ελληνικής και της Αγγλικής γλώσσας. Καλή γνώση άλλης ευρωπαϊκής γλώσσας, εκ των επικρατουσών θα θεωρηθεί ως πρόσθετο προσόν.". Η παράγραφος (δ) του Σχεδίου Υπηρεσίας, αναφέρεται στην

αναγκαιότητα για ευρεία γνώση των συνθηκών στην Κύπρο, ιδίως από τουριστικής απόψεως. Στο περίγραμμα στην παράγραφο 2(ζ) επαναλαμβάνεται ακριβώς το ίδιο, δηλαδή ευρεία γνώση των Κυπριακών συνθηκών, ιδίως από τουριστικής απόψεως. Στο περίγραμμα, επίσης, στην παράγραφο 5, κάτω από τον τίτλο "Διάφορα", αναφέρεται ότι, αναφορικά με υποψήφιους υπαλλήλους του Κ.Ο.Τ. να ληφθεί υπόψη το περιεχόμενο των προσωπικών και εμπιστευτικών τους φακέλων. Αυτό το κριτήριο είναι σύμφωνα με τη νομολογία μας, ένα από τα βασικά κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη σχετικά με την αξία των υποψηφίων. Η αξία τους θα αξιολογηθεί και θα διακριβωθεί από τους προσωπικούς και εμπιστευτικούς φακέλους, στην περίπτωση που οι υποψήφιοι είναι δημόσιοι υπαλλήλοι.

Υπάρχει επίσης ο ισχυρισμός από τον αιτητή ότι, η Επιτροπή Προσωπικού, η οποία και διορίζεται από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 5(6) του Νόμου 54/69, επηρεάζεται από την αντισυνταγματικότητα των προνοιών του Νόμου περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμου του 1988 (Νόμος 149/88) και γίνεται προς τούτο αναφορά στην απόφαση Δ. Συμεού ν. Κ.Ο.Τ., υπόθεση αρ. 119/90, που εκδόθηκε στις 2/4/91 και δε θα δημοσιευτεί. Επίσης, αναφέρεται ότι, την Επιτροπή Προσωπικού απαρτίζουν όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνεπώς, με βάση αυτά τα πιο πάνω που αναφέρει ο αιτητής, συμπεραίνει ότι η τελική πράξη του διορισμού επηρεάζεται από ακυρότητα της διαδικασίας, η οποία έλαβε χώρα από την Επιτροπή Προσωπικού, και, που όπως αναφέρει, η Επιτροπή Προσωπικού είχε πρωτεύοντα ρόλο στην όλη διαδικασία.

Στην παρούσα περίπτωση ο διορισμός της Επιτροπής Προσωπικού έγινε από το Υπουργικό Συμβούλιο και όχι από το Διοικητικό Συμβούλιο του Κ.Ο.Τ.. Εάν τα ίδια άτομα ενήργησαν ως μια Επιτροπή, η οποία έκανε μια προκαταρκτική εργασία, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η απόφαση πάσχει από αντισυνταγματικότητα. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει καμιά παρατυπία. Αν δεχτούμε ότι η πράξη διορισμού της Επιτροπής Προσωπικού ή της

εκλογής των μελών, που αποτελούσαν το όργανο αυτό, πάσχει, η παρατυπία αυτή δεν μπορεί να επηρεάσει την εγκυρότητα της προσβαλλόμενης πράξης, η οποία εκδόθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, δηλαδή το
5 διορίζον όργανο στην παρούσα περίπτωση.

Ο βασικός λόγος είναι ότι, εφόσον η Επιτροπή Προσωπικού δεν ασκούσε, στην παρούσα υπόθεση, αποφασιστικής μορφής εξουσία ή αρμοδιότητα, σε
10 αντίθεση με το αρμόδιο διορίζον όργανο, οι κρίσεις και αξιολογήσεις της δεν μπορούσαν να επηρεαστούν από την αντισυνταγματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Ο.Τ.. Οι κρίσεις και αξιολογήσεις της Επιτροπής Προσωπικού αποτελούν πράξη προπαρασκευαστικής
15 μορφής. Εν πάση περιπτώσει, η θεωρία του de facto οργάνου, πρέπει να εφαρμοστεί έτσι, ώστε οι αξιολογήσεις της Επιτροπής Προσωπικού να μη θεωρηθούν ότι επηρεάζονται, με οποιοδήποτε τρόπο, από το νόμιμο ή μη της συγκρότησης του οργάνου που τις
20 πραγματοποιήσει.

Αναφορικά με τη θεωρία του de facto οργάνου και την αρχή του Lex Barbarius Philippus, στην υπόθεση
25 **Αριστείδης Μ. Λιασή κ.ά. ν. Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας** (1975) 3 C.L.R. 558, ο νυν Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, Α. Λοϊζου, φαίνεται να έχει δεχτεί την εφαρμογή της θεωρίας των de facto οργάνων στο δικό μας νομικό σύστημα. Η εφαρμογή της θεωρίας του de facto οργάνου, φαίνεται να μην έχει απορριφθεί
30 στην υπόθεση **Παναγιώτη Θεοδώρου κ.ά. ν. Ρ.Ι.Κ.**, υποθέσεις αρ. 725/89 κ.ά., ημερομηνίας 10/6/91, η οποία εκδόθηκε από το Δικαστή Δ. Στυλιανίδη. Στην υπόθεση **Τάκη Νικολάου ν. Α.Τ.Η.Κ.**, υποθέσεις αρ. 212/90 κ.ά., ημερομηνίας 17/5/91 του Δικαστή Πικίη, η εφαρμογή της
35 θεωρίας του de facto οργάνου έχει απορριφθεί.

Για τους λόγους και τις νομικές αυθεντίες που αναφέρονται στη γραπτή αγόρευση του ενδιαφερόμενου
40 μέρους, κρίνω ότι εφαρμόζεται στο δικό μας νομικό σύστημα η θεωρία του de facto οργάνου. Αναφορικά με τη θεωρία του de facto οργάνου και την αρχή του Lex Barbarius Philippus, το ενδιαφερόμενο μέρος αναφέρθηκε στο "Δίκαιο των Διοικητικών Πράξεων" του Μιχ. Δ.

Στασινοπούλου, 1957, Ανατύπωση 1982, σελίδες 194-197 και στο "Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου", του Ε. Π. Σπηλιωτοπούλου, 1991, 5η Έκδοση, όπου στις σελίδες 120-121, αναφέρονται τα εξής:

5

"Εάν η πράξη του διορισμού ή της εκλογής του προσώπου, που αποτελεί το μονομελές διοικητικό όργανο, δεν είναι, κατά τα προαναφερόμενα, ανυπόστατη, αλλά απλώς παράνομη, και συνεπώς 10
πάσχει από ακυρότητα, δεν επιδρά στο κύρος των διοικητικών πράξεων που έχει εκδώσει. Το όργανο αυτό ονομάζεται συνήθως de facto διοικητικό όργανο. Αναγκαίος όρος, για να θεωρηθεί ένα όργανο ως de facto, είναι να υπάρχει πράξη διορισμού ή εκλογής του προσώπου που το αποτελεί, η οποία είναι μεν 15
παράνομη, αλλά δημιουργεί αντικειμενική επίφαση νομιμότητας. Έχει δε επίφαση νομιμότητας, όταν με τις συνθήκες που ασκούσε τα καθήκοντά του το όργανο, το οποίο είχε διορισθεί ή εκλεγεί παράνομα, ο καλόπιστος και σώφρων διοικούμενος μπορούσε εύλογα να 20
θεωρήσει ότι, το πρόσωπο αυτό είχε νόμιμα την ιδιότητα του διοικητικού οργάνου. Δεν υπάρχει επίφαση νομιμότητας, εάν η πράξη διορισμού ή εκλογής είναι ανυπόστατη και όχι απλώς παράνομη. Το de facto όργανο παύει να υπάρχει μόνον όταν ακυρωθεί 25
ή ανακληθεί η πράξη του διορισμού ή της επικύρωσης της εκλογής του προσώπου, από το οποίο αποτελείται.

Οι πράξεις του de facto οργάνου είναι έγκυρες, εάν 30
δεν πάσχουν από ακυρότητα για άλλο λόγο. Ο κανόνας αυτός ανταποκρίνεται στην ανάγκη της σταθερότητας και της ασφάλειας των νομικών καταστάσεων, που έχουν δημιουργηθεί, και την προστασία όλων των διοικουμένων, οι οποίοι εύλογα πίστευαν ότι, το 35
διοικητικό όργανο είχε νόμιμη υπόσταση και, συνεπώς, δεν επιτρέπεται να υποστούν τις συνέπειες της υφιστάμενης, αλλά όχι εμφανούς, παρανομίας. Ο κανόνας αυτός προέρχεται από το ρωμαϊκό δίκαιο, εφαρμόζεται από τη νομολογία του ΣΕ (820/1949) και 40
έχει καθιερωθεί νομοθετικά με το άρθρο 56 3 ΥΚ."

Επίσης, το ενδιαφερόμενο μέρος αναφέρθηκε στις υποθέσεις **The State v. Carroll** [1871] 38 Conn. 449 (Supre-

me Court of Connecticut USA), σελίδες 449, 471-477, *In re Aldridge* [1897] 15 N.Z.L.R. 361 (Court of Appeal of New Zealand) που υιοθέτησε την *State v. Carroll, Adams v. Adams* [1971] P. 188, στις σελίδες 211-214. Φωτοαντίγραφα των
 5 πιο πάνω αποφάσεων επισυνάφτηκαν στη γραπτή αγόρευση.

Ο αιτητής ισχυρίζεται ότι, έχει έκδηλη υπεροχή έναντι του ενδιαφερόμενου μέρους και τονίζει τη μεγάλη,
 10 εξωϋπηρεσιακή, επαγγελματική πείρα του, την υπεύθυνη διευθυντική θέση που κατείχε, με ευρύ φάσμα εργασιών, και μεγάλο αριθμό κατώτερου προσωπικού υπό την ευθύνη του. Τονίζει, επίσης, το μεταπτυχιακό προσόν που κατέχει ο αιτητής κλπ..

15

Αναφορικά με την έννοια της φράσης "έκδηλη υπεροχή" είναι η υπόθεση *Hadjiioannou v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1041, στη σελίδα 1046 και η υπόθεση *HadjiSavva v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 76 που έχει υιοθετηθεί στην
 20 υπόθεση *Hadjiioannou* (ανωτέρω) που αποτελεί απόφαση της Ολομέλειας. Επίσης, σχετική είναι και η απόφαση της Ολομέλειας στην υπόθεση *Παρασκευή Ζένιου Ευαγγέλη v. Δημοκρατίας*, Αναθεωρητική Έφεση 790, ημερομηνίας 27/2/90.

25

Όπως προκύπτει από τα σχόλια και τις κρίσεις που εκφράστηκαν από την Επιτροπή Προσωπικού, κατά τη διάρκεια των εργασιών της, και ειδικότερα για την αξιολόγηση και σύγκριση των πέντε υποψηφίων που
 30 κρίθηκαν σαν επικρατέστεροι, προκύπτει ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο υπερετερούσε έναντι του αιτητή, τόσον όσον αφορά την αρχαιότητα στον Κ.Ο.Τ., όσον και το περιεχόμενο των εμπιστευτικών εκθέσεων. Επιπρόσθετα, η απόδοση του ενδιαφερόμενου μέρους στην προσωπική
 35 συνέντευξη, κρίθηκε ως εξαιρετική, σε αντίθεση με την απόδοση του αιτητή που, στην περίπτωση του, η προσέγγισή του ήταν, κατά την άποψη ορισμένων, επιφανειακή και σε ορισμένες περιπτώσεις αντιφατική. Επίσης, η κατοχή μεταπτυχιακού προσόντος από τον αιτητή δε συνιστά από
 40 μόνη της έκδηλη υπεροχή. Ασφαλώς το στοιχείο αυτό συνεκτιμάται μαζί με τα άλλα στοιχεία για την επιλογή του καταλληλότερου υποψηφίου. (Βλ. *Hadjiioannou v. Republic* (ανωτέρω) και *Papadopoulos v. Republic* (ανωτέρω)).

Αναφορικά με τη σημασία των συνεντεύξεων και τη βαρύτητα που μπορεί να δοθεί στην απόδοση των υποψηφίων σε αυτές, όταν πρόκειται για πλήρωση μιας ψηλής θέσης στην υπαλληλική ιεραρχία, μεταξύ άλλων, είναι και η υπόθεση **Zaβρού κ.ά. ν. Δημοκρατίας**, προσφυγές υπ' αριθμό 733/85 κ.ά., στις οποίες η απόφαση εκδόθηκε στις 31/7/89 και όπου εκτίθεται το ακόλουθο σχετικό σπόσπασμα:

5

"... Ορθά η Ε.Δ.Υ. έλαβε σοβαρά υπόψη και την απόδοση των υποψηφίων κατά τις συνεντεύξεις, για να διαπιστώσει την αξία τους, ιδιαίτερα μια και επρόκειτο για πλήρωση μιας ψηλής θέσης στην υπαλληλική ιεραρχία, όπου η επιτυχής εκτέλεση των καθηκόντων της προϋποθέτει πρόσωπο που να διαθέτει προσωπικότητα και διευθυντικές και διοικητικές ικανότητες."

10

15

Παραπέμπω επίσης στην υπόθεση **Eleni Eliadou Duncan v. Republic** (1977) 3 C.L.R. 153, στη σελίδα 163.

20

Στη γραπτή αγόρευση του αιτητή υπάρχει και ο ισχυρισμός ότι, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιτιολόγητη, διότι σημαντικές απόψεις, που συνέτειναν στην απόφαση αυτή, δεν καταγράφηκαν και συγκεκριμένα αναφέρει ότι, δεν εκτίθενται, ουσιαστικά, λόγοι για την τελική κατάταξη των υποψηφίων με τη σειρά προτίμησης που εκτίθεται στο σχετικό πρακτικό της έκθεσης της Επιτροπής Προσωπικού. Επίσης, υπάρχει ο ισχυρισμός ότι δεν υπάρχει πουθενά η αιτιολόγηση της απόφασης της πλειοψηφίας και ότι ακολούθηθηκε μυστική ψηφοφορία.

25

30

Αναφορικά με τον ισχυρισμό για έλλειψη αιτιολογίας στην παράγραφο 16 της έκθεσης της Επιτροπής Προσωπικού, υπάρχει διεξοδική αναφορά σε σχόλια και κρίσεις για τον καθένα από τους πέντε υποψηφίους, που κρίθηκαν ως επικρατέστεροι, όπως επίσης και συγκρίσεις μεταξύ τους.

35

Η υπόθεση **Nicolaides v. Municipality of Latsia** (1987) 3 C.L.R. 1496, την οποία επικαλείται ο αιτητής, διαφέρει, διότι σε εκείνη την περίπτωση το όργανο το οποίο διόρισε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, και συγκεκριμένα το Δημοτικό Συμβούλιο, δεν έδωσε οποιαδήποτε αιτιολογία

40

- για την απόφασή του, που ήταν αποτέλεσμα μυστικής ψηφοφορίας. Στην πιο πάνω υπόθεση η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώθηκε, για το λόγο ότι δεν υπήρχε οποιαδήποτε αιτιολογία που να μπορούσε να βοηθήσει το
- 5 Δικαστήριο να ασκήσει το δικαστικό του έλεγχο. Αυτός ήταν ο λόγος ακύρωσης της προσβαλλόμενης πράξης στην υπόθεση εκείνη και δεν μπορεί, συνεπώς, να ευσταθήσει ο ισχυρισμός του αιτητή περί μυστικής ψηφοφορίας, γιατί το Δικαστήριο δε φαίνεται να βάσισε την απόφασή του
- 10 στο λόγο αυτό. Επιπρόσθετα, δεν τίθεται θέμα διεξαγωγής μυστικής ψηφοφορίας από το διορίζον όργανο, δηλαδή από το Υπουργικό Συμβούλιο.

- Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι δε φαίνονται πουθενά
- 15 οι λόγοι κατάταξης των υποψηφίων, με τη σειρά εκτίμησης που εκτίθενται στην έκθεση της Επιτροπής Προσωπικού, αυτοί οι λόγοι σαφώς προκύπτουν από την εκτενή αιτιολόγηση που δίνεται στην παράγραφο 16 για τον καθένα από τους πέντε υποψηφίους αναλυτικά και
- 20 ξεχωριστά. Επίσης, στις σελίδες 6 και 7 της έκθεσης, η Επιτροπή Προσωπικού, πριν να εκθέσει την εκτενή αιτιολόγηση, τονίζει ότι, αυτή η αιτιολογία ήταν και το αποτέλεσμα της σύγκρισης και των πέντε υποψηφίων για τελική κατάταξη. Στην παράγραφο 16 του Παραρτήματος
- 25 5, αναφέρονται τα εξής:

- "Για πλήρη ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου παραθέτονται τα πιο κάτω σχόλια και κρίσεις που εκφράστηκαν και συζητήθηκαν διεξοδικά, κατά τη
- 30 διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής, για την αξιολόγηση των αιτήσεων για την πλήρωση της θέσης Γενικού Διευθυντή του Κ.Ο.Τ. και ειδικότερα για την αξιολόγηση και σύγκριση των πέντε υποψηφίων που κρίθηκαν σαν οι επικρατέστεροι."
- 35

Επίσης, στο ίδιο Παράρτημα στη σελίδα 7, κάτω από την παράγραφο 16, μεταξύ άλλων αναφέρονται τα εξής:

- ".... Τη θέση αυτή δεν αποδέχτηκε η Επιτροπή στο
- 40 σύνολό της και προχώρησε στη σύγκριση και των πέντε υποψηφίων για τελική κατάταξη."

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του αιτητή, ότι η

προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανατιολόγητη και λόγω του ότι δεν καταγράφηκε η ενημέρωση του Προέδρου του Κ.Ο.Τ. προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για το περιεχόμενο της έκθεσης της Επιτροπής Προσωπικού, η ενημέρωση αυτή του Προέδρου του Κ.Ο.Τ. δε χρειαζόταν να καταγραφεί, 5
εφόσον αφορούσε αποκλειστικά το περιεχόμενο της έκθεσης της Επιτροπής Προσωπικού και η έκθεση αυτή ήταν ασφαλώς ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου. Η προσβαλλόμενη απόφαση, που περιέχεται στα πρακτικά της συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου, 10 ημερομηνίας 15/2/90, υποστηρίζει τα πιο πάνω και έχει ως εξής:

"... ύστερα από ενημέρωσή του από τον Πρόεδρο του Κ.Ο.Τ. και Πρόεδρο της πιο πάνω Επιτροπής για το περιεχόμενο της έκθεσης γενικά και ειδικότερα και για τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, καθώς και για τους λόγους κατάταξης των υποψηφίων στη σειρά προτίμησης που υποβλήθηκαν στην Έκθεση ...". 15

Είναι η πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης ή απόφασης συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του σχετικού φακέλου της Διοίκησης και έχω ικανοποιηθεί ότι η αιτιολογία συμπληρώνεται από το περιεχόμενο του σχετικού φακέλου της Διοίκησης και ο λόγος αυτός δεν ευσταθεί. 20 25

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος του αιτητή. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή. 30

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.